

УДК 796.035

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У ДІЯЛЬНОСТІ ФІТНЕС-КЛУБІВ УКРАЇНИ

Любов Чеховська¹¹ Львівський державний університет фізичної культури, Львів, Україна, Lyubahock@gmail.com<https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-01-23-28>

Анотації

Актуальність. Соціальна відповідальність заохочує різноманітні організації враховувати інтереси суспільства, споживачів, працівників, громади. У сучасному світі соціальна відповідальність бізнесу є загальноприйнятим правилом, якого дотримуються більшість організацій. Турбота про здоров'я людини повинна стати місією кожної фізкультурної організації. **Мета статті** – проаналізувати діяльність мережі фітнес-клубів «FitCurves» та «SportLife» щодо їх соціальної відповідальності. **Методи дослідження** – теоретичний аналіз й узагальнення наукової літератури, джерел та інформації світової мережі Інтернет, документальний метод. **Результати.** Фітнес-індустрія України представлена функціонуванням 1419 клубів. Для збереження провідних позицій на ринку вони повинні мати стійку репутацію. Досягнути цього можливо за допомогою усвідомленого формування свого позитивного іміджу. Компанія «FitCurves» на ринку фітнес-послуг працює понад 11 років. У своїй діяльності вона регулярно здійснює заходи соціального та благодійного спрямування. Соціальні проекти «FitCurves» розвиваються за п'ятьма напрямками – жінка, сім'я, здоров'я, навколишнє середовище й благодійність. Мережа фітнес-клубів «FitCurves» отримала статусний знак «Знак соціальної відповідальності». Мережа «SportLife» – найбільша спеціалізована корпорація України, у якій діє 17 власних підприємств. Мережа «SportLife» значну частину свого прибутку також спрямовує на фінансування різноманітних регулярних й одноразових фізкультурно-спортивних заходів. У них узяли участь 80–9000 осіб. **Висновки.** Україна повинна сприяти та створювати стимули до соціальної відповідальності, забезпечувати правові умови соціальних інвестицій, гнучку податкову політику стосовно організацій-благодійників. Для збереження провідних позицій мережі фітнес-клубів «FitCurves» і «SportLife» створюють свій позитивний імідж через цивілізований бізнес та дотримуються принципів соціальної відповідальності. Саме цим обґрунтовується найбільша кількість фітнес-клубів у містах України.

Ключові слова: соціальна відповідальність, спортивно-масові заходи, фітнес-клуб.

Любов Чеховская. Социальная ответственность в деятельности фитнес-клубов Украины. Актуальность. Социальная ответственность поощряет различные организации учитывать интересы общества, потребителей, работников, общества. В современном мире социально ответственная деятельность бизнеса является общепринятым правилом, которого придерживаются большинство организаций. Забота о здоровье человека должна стать миссией каждой физкультурной организации. **Цель статьи** – проанализировать деятельность сети фитнес-клубов «FitCurves» и «SportLife» по их социальной ответственности. **Методы исследования** – теоретический анализ и обобщение научной литературы, источников и информации мировой сети Интернет, документальный метод. **Результаты.** Фитнес-индустрия Украины представлена функционированием 1419 клубов. Для сохранения ведущих позиций на рынке они должны иметь устойчивую репутацию. Достичь этого можно с помощью осознанного формирования своего положительного имиджа. Компания «FitCurves» на рынке фитнес услуг работает более 11 лет. В своей деятельности она регулярно осуществляет меры социальной и благотворительной направленности. Социальные проекты «FitCurves» развиваются в пяти направлениях: женщина, семья, здоровье, окружающая среда и благотворительность. Сеть фитнес-клубов «FitCurves» получила статусный знак «Знак социальной ответственности». Сеть «SportLife» – крупнейшая специализированная компания Украины, в которой действует 17 собственных предприятий. Сеть «SportLife» значительную часть своей прибыли также направляет на финансирование различных физкультурно-спортивных мероприятий, в которых приняли участие 80–9000 человек. **Выводы.** Украина должна способствовать и создавать стимулы к социальной ответственности, обеспечивать правовые условия социальных инвестиций, гибкую налоговую политику по отношению к организациям-благотворителям. Для сохранения ведущих позиций сеть фитнес-клубов «FitCurves» и «SportLife» создают свой положительный имидж через цивилизованный бизнес и соблюдают принципы социальной ответственности. Именно этим обосновывается их наибольшее количество фитнес-клубов в городах Украины.

Ключевые слова: социальная ответственность, спортивно-массовые мероприятия, фитнес клуб.

Liubov Chekhovska. Social Responsibility in Activity of Fitness Clubs in Ukraine. Topicality. Social responsibility encourages different organizations to take into account the interests of society, consumers, workers, and communities. In the modern world, social responsibility of business is a generally accepted rule, which is followed by most organizations. Caring for human health should be the mission of every physical culture organization. **The purpose** is to

analyze the activities of «FitCurves» and «SportLife» fitness club networks of their social responsibility. **Methods of research:** theoretical analysis and generalization of scientific literature, sources and information of the World Internet, documentary method. **Results.** In Ukraine, the fitness industry is represented by functioning of 1419 clubs. They need to have a steady reputation to maintain leading positions in the market. It is possible to achieve this through the conscious formation of own positive image. The «FitCurves» fitness club network, which has been operating in the fitness market for more than 11 years, regularly carries out social and charitable activities. The «FitCurves» social projects are developing in 5 directions: women, family, health, environment and charity. The «FitCurves» fitness club network has been awarded in status badge «A sign of social responsibility». In Ukraine the «SportLife» network is the largest specialized corporation with 17 own enterprises. «FitCurves» is regularly engaged in social and charity activities. «Sport Life» network also pays a significant part of its income to finance a variety of physical and sport events. There were from 80 to 9000 participants. **Conclusions.** Ukraine should promote and create stimulus for social responsibility, provide legal conditions for social investment, flexible tax policies in relation to philanthropic organizations. «FitCurves» and «Sport Life» fitness clubs maintain their positive image through a civilized business and adhere to the principles of social responsibility to preserve the leading positions of the fitness club network. That is why the largest number of fitness clubs are in cities of Ukraine.

Key words: social responsibility, sports mass events, fitness club.

Постановки проблеми. У сучасному світі соціальна відповідальна діяльність бізнесу є загальноприйнятим правилом, якого дотримується більшість організацій у всьому світі [1; 6; 7]. Адже соціальна відповідальність – це концепція, що заохочує організації, урахувати інтереси суспільства, усвідомлення впливу діяльності на споживачів, працівників, громади й навколишнє середовище в усіх аспектах своєї діяльності [2; 4; 10]. Бізнес не тільки відповідальний за дотримання законів, виробництво якісних послуг, але й добровільно бере на себе зобов'язання перед суспільством щодо підвищення якості життя людей. Приймаючи таку стратегію, організації демонструють, що досягнули у своєму розвитку відповідного рівня зрілості. Тобто, чим бізнес більш цивілізований, тим більшою стає його участь у соціальному житті свого міста, регіону, держави [8].

Турбота про здоров'я людини повинна стати місією кожної організації, тим паче закладів фізкультурно-спортивного спрямування. Потрібно зазначити, що соціальна відповідальність бізнесу в Україні перебуває на стадії становлення. Найактивнішими у цій сфері є, насамперед, представництва іноземних компаній, які, маючи вже досвід, адаптують його до нашого суспільства. Однак цей процес потребує координації та стимулювання, а відтак – участі в ньому держави, яка повинна визначити соціальну відповідальність як бажану поведінку для бізнесу й розробити комплекс відповідних стимулів [5]. В Україні соціальна відповідальність бізнесу буде лише тоді, коли власники фітнес-клубів, відкривши свої соціальні програми, відчують, що їм це вигідно.

Саме тому вбачається актуальним дослідження соціальної відповідальності в діяльності різних організацій, зокрема фітнес-клубів України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано відповідно до наукової теми кафедри фітнесу та рекреації ЛДУФК «Технологія залучення населення до оздоровчої рухової активності» (№ державної реєстрації 0117U 003040).

Мета дослідження – проаналізувати діяльність мережі фітнес клубів «FitCurves» та «SportLife» щодо їх соціальної відповідальності.

Методи дослідження – теоретичний аналіз та узагальнення наукової літератури, джерел й інформації світової мережі Інтернет, документальний метод.

Результати дослідження та їх обговорення. Досліджуючи стан фітнес-індустрії в Україні, ми встановили про функціонування 1419 клубів [3]. Саме тому в умовах жорсткої конкуренції фітнес-клуби, щоб зберегти свої провідні позиції на ринку, повинні мати стійку репутацію. Дотягнути цього можливо за допомогою усвідомленого формування свого позитивного іміджу. Саме він дає змогу добитися того, щоб фітнес-клуб сприймали і партнери, споживачі й усе суспільство так, як він цього хоче. Сьогодні на ринку фітнес-послуг України представлені як мережеві центри (113 мереж фітнес-клубів), так і поодинокі немережеві заклади. Потрібно зазначити, що в Україні чотири мережі мають більше 10 клубів: «FitCurves» – 153 фітнес-клуби для жінок, «SportLife» – 56 клубів, «Малібу» – 38 клубів, «АтлетіКо» – 23 клуби тощо. Перші дві є міжнародними мережами, саме тому їхня діяльність і була нами досліджена через офіційні сайти.

Мережа фітнес-клубів «FitCurves» представлена у 86 країнах світу й має понад 12000 клубів на п'яти континентах. У 2007 р. вона розпочала свою діяльність в Україні. Ось уже 11 років компанія успішно працює над тим, щоб допомогти кожній жінці стати більш здоровою й енергійною та водночас ефективно та безпечно розв'язати проблему схуднення й відновлення метаболізму. Компанія

«FitCurves» у своїй діяльності регулярно здійснює заходи соціального та благодійного спрямування, тобто повною мірою розуміє свою соціальну відповідальність [9]. Соціальні проекти «FitCurves» розвиваються за п'ятьма напрямками – жінка, сім'я, здоров'я, навколишнє середовище й благодійність. Окрім цього, працівники компанії відвідують дитячі будинки та онкоцентри, допомагають людям похилого віку й людям з обмеженими можливостями, проводять безкоштовні тренування на вулиці для домогосподарок. Потрібно зазначити, що впродовж 2016/17рр. підтримано низку таких проектів, заходів. Найбільш значимі з них відображено в табл. 1.

Таблиця 1

Соціальні заходи мережі фітнес клубів «FitCurves»

№ з/п	Захід	Зміст/спрямування	Учасники
2017 рік			
1	День подяки	Пропаганда здорового способу життя: проведення дитячих ігор, силового шоу, спортивних змагань, конкурсів, розіграшів із подарунками для всієї родини, розваг, вуличний кінотеатр; Фінал Всеукраїнського двотижневого автопробігу; концерт	Понад 500 1000 осіб
2	Масштабний міжнародний рух «Ми – за якісне, здорове й локальне!»	Пропаганда здорового способу життя: проведення зарядки, обстеження на медичному обладнанні «Омрон»	– Працівники мережі гіпермаркетів «Ашан» м. Київ, Кривий Ріг, Запоріжжя, Львів, Одеса – 2000 відвідувачів отримали подарунки – 1500 учасників пройшли обстеження – 1400 отримали консультацію фітнес-тренера та фахівця щодо корегування маси тіла
3	Соціальна акція «Жити краще»	Пропаганда здорового способу життя	1000 осіб
4	«Зробимо Україну чистою»	Турбота про екологію середовища: прибирання тери-торії біля офісу	працівники
5	Соціально-просвітницький фітнес-тур «Живи танцюючи»	Популяризація здорового способу життя серед жінок, формування нової культури здоров'я й нових здорових сімейних традицій	12 міст України
6	Проект «Активуй здоров'я»	Періодичне проведення ранкової зарядки – 30 хв фізичних вправ	Понад 1000 осіб
2016 рік			
1	Соціальний проект «Рожевий Жовтень»	– Інформування та допомога жінкам у боротьбі з раком молочної залози; – Передача медичних інструментів відділенню пухлин грудної залози та її реконструктивної хірургії	Понад у 100 клубах 22 міст України (проінформовано 53 тис. жінок про профілактику хвороби, пільгове обстеження пройшли 1200 жінок на суму 430 тис. грн)
2	Благодійна вечірка PinkParty	привернення уваги до проблеми раку молочної залози	12 міст України

Як бачимо, кількість заходів збільшується, що свідчить про соціальну позицію й стратегію розвитку компанії. Саме така її діяльність визнана суспільством. Мережа фітнес-клубів «FitCurves» отримала статусний знак «Знак соціальної відповідальності» регіонального рівня в рамках унікального проекту Social Responsibility Mark (SRM), що засвідчує вагомий внесок компанії в соціальну сферу й активну підтримку важливих благодійних ініціатив. Це доводить виконання вимог щодо такого статусу (сумарні відрахування на благодійність у розмірі 10 000 \$ упродовж року, створення ефективного процесу благодійності, дії, що доводять порятунк від загибелі людських життів тощо). В Україні «FitCurves» неухильно дотримується принципів соціально відповідального ведення своєї діяльності.

Ми також проаналізували роботу ще однієї міжнародної мережі фітнес-клубів «SportLife» – найбільшої спеціалізованої корпорації України, у якій діє 17 власних підприємств. У 2017 р. членами мережі стали 350 000 членів. Установлено, що одним із важливих напрямів її роботи є соціальна відповідальність [11]. Значну частину свого прибутку мережа спрямовує на фінансування різноманітних фізкультурно-спортивних заходів. Так, проведено і підтримано 22 (2016р.) та 40 (2017 р.) фізкультурно-спортивних заходів, у яких узяли участь 80–9000 осіб [11].

Підтримку регулярних фізкультурно-спортивних заходів відображено в табл. 2.

Таблиця 2

Регулярні заходи соціального спрямування мережі фітнес клубів «SportLife»

№ з/п	Заходи	Учасники	
		2016 р.	2017 р.
1	Чемпіонат міста Києва з сімейного спорту	62 родини, які представляли 66 шкіл	Понад 500 київських сімей
2	«Гонка Нації»: пишайся собою!: українці підкорили надважкий забіг Snow Race від «Гонки Нації»: пробігти 7+ км і 15+км з подоланням перешкод	300 учасників	1200 любителів екстремального відпочинку
3	6-й Київський міжнародний півмарафон «Nova Poshta Kyiv Half Marathon»	7100 спортсменів з 43 країн світу	Понад 9 тис. спортсменів різних вікових категорій з 50 країн світу
4	Фестиваль сім'ї (волейбол, футбол, дитяча анімаційна зона, мистецькі майстер-класи, сімейні спортивні змагання, сімейний квест, наукові експерименти, армреслінг)	близько 100 родин	Близько 150 родин
5	Традиційний турнір із плавання серед плавців-аматорів «Ліга ФІТ-3»	150 учасників	280 учасників з Одеси, Рівного, Херсона, Запоріжжя, Львова, Києва
6	Зимовий пробіг «KMRC SNOW RUN»	200 учасників	310 учасників, близько 1500 глядачів

Як бачимо, одним із масштабних заходів є Київський міжнародний півмарафон «Nova Poshta Kyiv Half Marathon», який залучив понад 9 тис. спортсменів різних вікових категорій із 50 країн світу (2017 р.).

Окрім зазначених регулярних заходів, компанією «SportLife» проведено інші, не менш вагомі фізкультурно-спортивні заходи з великою кількістю залучених як у 2016 р., так і у 2017 р. (табл. 3).

Фізкультурно-спортивні заходи мережі фітнес клубів «SportLife»

№ з/п	Фізкультурно-спортивні заходи	Учасники
2016 р.		
1	Перший INTERPIPE Dnipro Half Marathon	Понад 1400 учасників із 9 країн, серед яких близько 250 дітей.
2	Перший міжнародний юніорський чемпіонат по сквошу Barakat Squash Junior Open 2016	Близько 80 дітей (11–19 рр.) з України, Росії та Білорусі
3	Нічний забіг Samsung GalaxyS7 Night Run —	Понад 2000 учасників
4	Відкритий марафонський заплив Aquaman 3.8	Понад 200 спортсменів
5	Всеукраїнський фестиваль здорового способу життя Odessa STAN Workout Fest 2016	Понад 250 осіб
6	Аматорський турнір з міні-футболу в Дніпропетровській області «Libertad»	56 колективів
7	Масштабний міжнародний півмарафон GRAND PRIX LVIV HALF MARATHON 2016	720 учасників, з яких 12 – іноземці
8	«Гонка нації» — забіги з перешкодами	Більше 1000
9	Всеукраїнська мережева фітнес-конвенція «SportLife Convention»	Понад 100 учасників з усіх регіонів
2017 р.		
1	Міжнародний турнір KyivBattle 2017	60 професійних атлетів та 60 любителів
2	Забіг LadiesRun	500 чоловіків 400 жінок
3	Турнір зі змішаних єдиноборств MMA Road to WWFC	40 учасників
4	Міжкорпоративні дитячі спортивні змагання «МИ — ЧЕМПІОНИ».	38 дитячих команд
5	Напівмарафон «CrossHill» 2017.	2000 учасників
6	Одеський міжнародний півмарафон	Понад 2000 учасників із 25 країн світу

Окрім підтримки зазначених заходів, ми встановили, що мережа «SportLife» усвідомлює першочергову роль меценатства та спонсорства для розвитку спорту й надає матеріальну підтримку спортивним командам різного рівня – від дворових до національних збірних (чемпіонат України з бодібіндингу, фітнесу та бодіфітнесу за версією УФББ/ВАББА матчі збірної з баскетболу, Міжнародного турніру з художньої гімнастики «Кришталеві булавки» та ін.) [11].

Отже, мережа «SportLife» доволі активно підтримує різноманітні заходи соціального спрямування.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Проблема розвитку соціальної відповідальності бізнесу в Україні на сучасному етапі є актуальною й має першочергове значення. Підтримка держави необхідна для важливості етичної та соціально відповідальної поведінки організацій, підвищення їхньої престижності. Країна повинна створювати стимули до соціальної відповідальності, забезпечувати правові умови соціальних інвестицій, гнучку податкову політику стосовно організацій-благодійників, надавати їм пріоритет під час отримання ліцензій, пропагувати їхній досвід тощо. Більше висвітлювати проблему соціальної відповідальності в Україні.

Для збереження провідних позицій мережі фітнес-клубів «FitCurves» і «SportLife» створюють свій позитивний імідж через цивілізований бізнес та дотримуючись принципів соціальної відповідальності. Приймаючи таку стратегію, організації демонструють, що досягнули у своєму розвитку відповідного рівня зрілості. Їхня соціальна відповідальність передбачає добровільний відгук на соціальні проблеми суспільства й підтримку різноманітних заходів. Саме цим обґрунтовується їх найбільша кількість фітнес клубів у містах України.

Перспективи подальших досліджень. Увагу зосередимо на вивченні соціальної відповідальності в діяльності найбільш популярних фітнес клубів Львова.

Джерела та література

1. Головінов О. М. Соціальна відповідальність бізнесу: українські реалії і проблеми. *Економічний вісник Донбасу*. № 2 (36). 2014. С. 187–192.
2. Діагностика стану та перспектив розвитку соціальної відповідальності в Україні (експертні оцінки): монографія / О. Ф. Новікова, М. Є. Дейч, О. В. Панькова та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Донецьк, 2013. 296 с.
3. Дослідження ринку фітнес-послуг України. URL: <https://112.ua/obshchestvo/fitnes-kluby-poseshhaet-102-mln-ukraincev-issledovanie-417924.html> (дата звернення 30.10.2017).
4. Жданова О. М., Чеховська Л. Я. Основи управління сферою фізичної культури і спорту: навч. посіб. Львів: ЛДУФК, 2017. С. 96–100.
5. Король С. Я. Нормативные документы по социальной ответственности бизнеса. *Экономика Украины*. 2013. № 9 (614). С. 85–96.
6. Охріменко О. О., Іванова Т. В. Соціальна відповідальність: навч. посіб./Національний техн. ун-т України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с.
7. Соціальна відповідальність: навч. посіб./О. С. Кузьмін, О. В. Пирог, Л. І. Чернобай, С. Б. Романишин, Н. О. Вацик; Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2016. 326 с.
8. Kitzmueller M., Shimshack J. Economic Perspectives on Corporate Social Responsibility. *Journal of Economic Literature*. 2012. №. 50 (1). P. 51–84.
9. «FitCurves» – Сеть Фитнес Клубов для Женщин № 1. URL: <http://fitcurves.org/news/page/3/> (дата просмотра 18.02.2018).
10. Europa.eu – What is social responsibility? URL: https://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_en (дата просмотра 18.02.2018).
11. SportLife – мережа фітнес-клубів № 1 URL: https://www.sportlife.ua/uk/about/social_responsibility (дата просмотра 18.02.2018).

References

1. Holovinov, O. M. (2014). Sotsialna vidpovidalnist biznesu: ukrainski realii i problemy [Social responsibility of business: Ukrainian realities and problems]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*, no. 2 (36), 187–192
2. Novikova, O. F., Deich, M. Ye., Pankova, O. V. and etc. (2013). Diahnostykastanu ta perspektyv rozvytku sotsialnoi vidpovidalnosti v Ukraini (ekspertniotsinky): monohrafiia [Diagnostics of the status and prospects for the development of social responsibility in Ukraine (expert assessments)]. NAN Ukrainy, In-t ekonomiky prom-sti., Donetsk, 296.
3. Doslidzhennia rynku fitnes-posluh Ukrainy. (2017). [Research of the market of fitness services of Ukraine]. [Electronic resource]. – Access mode: <https://112.ua/obshchestvo/fitnes-kluby-poseshhaet-102-mln-ukraincev-issledovanie-417924.html> (date of treatment 30.10.2017)
4. Zhdanova, O.M. & Chekhovska, L. Ia. (2017). Osnovy upravlinnia sferoiu fizychnoi kultury i sportu: navch. posibnyk [Fundamentals of management of the field of physical culture and sports]. Lviv: LDUFK, 96–100.
5. Korol, S. Ya. (2013). Normativnye dokumenty po sotsialnoi otvetstvennosti biznesa [Normative documents on social responsibility of business]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 9 (614), 85–96
6. Okhrimenko, O. O. & Ivanova, T.V. (2015). Sotsialna vidpovidalnist: navch. posib. [Social responsibility]. Natsionalnyi tekhnichnyi universytet Ukrainy «Kyivskyi politekhnichnyi instytut», 180.
7. Kuzmin, O. Ie., Pyroh, O. V., Chernobai, L. I., Romanyshyn, S. B. & Vatsyk, N. O. (2016). Sotsialna vidpovidalnist: navch. posib. [Social responsibility]. Nats. un-t «Lviv. politekhnika». Lviv: Vyd-vo Lviv. politekhniky, 326.
8. Kitzmueller, M. & Shimshack, J. (2012). Economic Perspectives on Corporate Social Responsibility. *Journal of Economic Literature*. 50 (1), 51–84.
9. FitCurves–Set Fitnes Klubov dlia Zhenshchin № 1. [Electronic resource]. – Access mode: <http://fitcurves.org/news/page/3/> (date of treatment 18.02.2018)
10. Europa.eu – What is social responsibility? [Electronic resource]. – https://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_en (date of treatment 18.02.2018).
11. SportLife–merezha fitnes-klubiv №1. [Electronic resource]. – Access mode: https://www.sportlife.ua/uk/about/social_responsibility (date of treatment 18.02.2018).

Стаття надійшла до редакції 22.03.2018 р.